

נפש לתלמיד חכם

(זכרו של ר' אליהו אורסט ז"ל)

בכ' שבט מלאו 20 שנה מיום שנרצח ר' אליהו ארנסט ז"ל ברחובות מוס"קבה, ומפני האנדרלמוסיה ששררה אז ברוסיה בכלל ובמוסקבה בפרט — לא נספד כהלכה, על כן אמרתי, הבה ואני מול עמו חסד של אמת מעמודי העד תונות העברית.

ר' אליהו ארנסט נולד במוסקבה בשנת תרל"ח לאביו ר' נחום יעקב שוחט במוסקבה, יליד עיר בוגורודסק, בנו של ר' דב בר ארנסט מנורקי, פלך מוהילוב, שהיה מן "החטופים" ושרת 25 שנה בצבא ניקוליי הראשון. "זכות" זו עמדה לו ולמשפחתו, שהותרה להם הישיבה במוסקבה ובכל רחבי הקיסרות הרוסית.

המנוח אליהו ארנסט למד בבחרותו בישיבות ליטא. כשחזר למוסקבה, הוסד מך לשחיטה ובמקצוע זה עבד עם אביו, ואף שלח ידו במסחר אבנים טובות וזהב. הספריה שלו הצטיינה במוסקבה ברוב ספריה — בעברית ולועזית.

המנוח עסק בצרכי צבור באמונה, היה חבר בועד קהילת מוסקבה, התחבב על הבריות והיה מכובד על הרב יעקב מזא"ה וד"ר יחיאל צ'אנוב. לא מעט טיפל ביהודים משוללי זכות הישיבה במוסקבה, והיה מסכן את עצמו לאכסן אותם בביתו.

בחבה יתרה התייחס לסטודנטים שבר או ללמוד באוניברסיטה במוסקבה, טיפל במיוחד במר י. נ. שטינברג, שהיה אחר כך זמן מה קומיסאר למשפטים בממשלה הסובייטית הראשונה; קרב לביתו את הסופר ד"ר י. ה. ייבין, בלמדו במחלקה לרפואה במוסקבה. בזמן תנועת פליטי המלחמה לרוסיה המרכזית היו מגרי ביתו שמואל משרנוביץ, ש. ז. פונאצוב ויצחק אלתרמן — כולם נוחי נפש. בביתו היו ישיבות של הועידה

הכל-רוסית של הרבנים בנשיאותו של בעל ה"חפץ חיים" ובהשתתפותם של ר' חיים עוזר גרודונסקי, שארן מווי"נה ועוד עשרות רבנים ואדמו"רים. הוא היה גם פעיל באגודת "חובבי שפת עבר" ובחברת מפיצי השכלה בישראל במוסקבה. לא-היה כמעט מפעל עברי במוסקבה, שהמנוח ארנסט לא נתן לו מאונו והונו. סיעה בהדפסת ספרים עבריים ובכלל זה את כתבי חותנו ר' יצחק בלאזר — "פרי יצחק", שיצאו לאור בירושלים.

קשר חי היה לו גם עם ארץ ישראל וכל שד"ר מן הארץ מצא אצלו ובביתו את העזרה הדרושה, גם היה מורשה מטעם הועד להקמת בנין "ביקור חור" לים" בירושלים.

לכניו ובנותיו נתן חנוך עברי מקיף, וזרע ישרים יבורך: בנותיו עוד על ספסל בית הספר הצטיינו בעסקנותן הלאומית והיו ממסדי "החלוץ" ברוסיה, ובסכנת נפשות עלו לארץ: הבכירה כיום בבאר טוביה, והצעירה — בעין חרוד; הבן הצעיר פעיל בעסקנות צבורית בירושלים. גם אם הבנים עלתה לארץ והתיישבה בירושלים.

עם ראשית המהפכה ברוסיה, בשנת 1917 השקיע המנוח רוב זמנו בעבודת הכלל: השתתף עם הרב נורוק ביסוד "תורה ודעת" — חברה להפצת תרבות עברית ברוח המסורת, ו"מסורת וחרות" — הסתדרות ציונית דתית, שהיה חבר פעיל בשתייהן, וכמועמד ברשימת "מסורת וחרות" נבחר לוועידה היהודית הכל-רוסית, שלא נתקיימה בגזרת הסובייטטים.

ראחד העניינים — ר' שרית חר"ל

באחד הערבים — כ' שבט תר"פ —
בלכתו ברחוב, התנפלו עליו וירו בו
והרגוהו. והוא אז רק בן 41 שנה.
יל-ג בחנוכיץ